

ZAGREB INVEST 2019.

Investicijska klima bolja, ali i dalje previše prepreka

PRIPREMILA:
Anđela Bogdan

Investicijska klima u Hrvatskoj bolja je nego prije, ali i dalje je previše prepreka ubrzanju investicija, i to ponajprije administrativnih, zaključak je konferencije Zagreb Invest 2019

Hrvatska je najmlađa članica EU-a i raspoložuje znatnim poslovnim resursima koje po uzoru na razvijene članice EU-a koje su uspješne u privlačenju ulagača i u kreiranju pozitivne ulagačke klime namjerava dodatno mobilizirati u cilju postizanja viših stopa gospodarskoga rasta. Upravo zbog toga je cilj ulagačke konferencije Zagreb Invest 2019. bio predstaviti investicijski potencijal u Republici Hrvatskoj, kako bi se ulagačima omogućilo povezivanje s lokalnim privatnim i institucionalnim partnerima, fondovima, malim/srednjim tvrtkama kao i s velikim korporacijama, regulatorima, odvjetnicima i konzultantima. Kroz interaktivna predavanja, panele i analize važnih poslovnih dionika te individualne sastanke ostvaren je neposredan kontakt tvrtki i ulagača, a okupljeni su dobili i uvid u trendove na svjetskome i domaćemu tržištu. Konferencija je u službenome dijelu programa ponudila presjek dosadašnjih ulagačkih iskustava i uvid u desetke prioritarnih projekata u pripremi, koji se temelje na konkurentnim resursima, uključujući kvalificiranu radnu snagu, dobru prometnu povezanost i ohrabrujuće prognoze rasta.

Ulagačku konferenciju koja je održana u organizaciji Centra za razvoj i ulaganja *INNinvest.eu*, a pod pokroviteljstvom Vlade RH, Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta, Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU te Grada Zagreba, otvorila je zamjenica zagrebačkog gradonačelnika doc. dr. sc. Olivera Majić. Zaželjevi dobrodošlicu prisutnima, zamjenica je istaknula to kako je Grad Zagreb oduvijek podržavao podu-

zetništvo i investicije te je u sklopu svojih ingerencija na području gospodarstva i gospodarstvene infrastrukture nastojao činiti sve što je u funkciji potpore rastu i razvoju domaćih i stranih tvrtki, pružajući time stalan oslonac otvaranju novih radnih mjesta i stvaranju bolje materijalne i socijalne perspektive građana. Rekla je i to da aktivnom politikom Gradska uprava kontinuirano razvija, promovira i provodi inovativne ideje i kapitalne projekte, o čemu najbolje svjedoči podatak da se više od 50 posto izravnih ulaganja i gotovo trećina BDP-a Republike Hrvatske ostvaruje upravo u Zagrebu.

Zdenko Lucić, državni tajnik Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta, u svojem je pozdravnome govoru rekao to kako u Hrvatskoj trenutačno posluje

gotovo 16 000 stranih tvrtki. Mnogo je uspješnih priča i onih koji su zadovoljni uvjetima i rezultatima koje postižu u našoj zemlji. Istaknuo je to da je upravo ta činjenica izvrstan poticaj Vladi RH da nastavi s provođenjem svih mjera i aktivnosti usmjerenih na stvaranje još kvalitetnijega i transparentnijega poslovnog okružja

Osim zamjenice Majić i državnog tajnika Lucića, prisutnima su se obratili i Milorad Batinić, predstavnik saborskog Odbora za regionalni razvoj i fondove EU, Marko Jurčić, predstavnik Hrvatske gospodarske komore i posebni savjetnik predsjednice Republike Hrvatske za gospodarstvo, Raoul Cvečić Bole, potpredsjednik Udruge talijanskih poduzetnika u Hrvatskoj, Gordan Milinić, ravnatelj Agencije za unaprjeđenje stranih investicija u BiH, te Goran Kaniški, predsjednik Zajednice općina u RH.

Na konferenciji obrađeni su aktualni podaci o tržišnim kretanjima i trendovima, a glavne teme bile su analize postojeće

Detalj iz radnog dijela ulagačke konferencije

svjetske i domaće ulagačke klime, rezultati istraživanja domaćega tržišta, primjeri najboljih praksi, pregled iskustava i dojмова stranih ulagača te predstavljanje specifičnih interesa ulagača. Skup je okupio niz sudionika iz domaćega poslovnog, institucionalnog i akademskog okružja te inozemne predstavnike iz Kine, Italije, Njemačke, Finske, Egipta, Afganistana, Danske, Novog Zelanda, Bosne i Hercegovine, Srbije, Kosova, Makedonije i drugih zemalja.

Prepreke ubrzanju investicija

Sveučilišni profesor ekonomije Mladen Vedriš s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu bio je glavni uvodničar službenoga dijela konferencije te je prikazao analizu ulagačkog okružja i istaknuo važne uloge u privlačenju ulaganja. Reкао je to da Hrvatska i dalje nema dovoljno investicija, ali i da njihova struktura često nije odgovarajuća. Po njemu, previše se ulaže u opće uvjete, kvalitetu života i slično, a premalo u proizvodnju i stvaralaštvo koji stvaraju porezne prihode, u nova radna mjesta, iako se na taj način diže i kvaliteta života.

Javni sektor, ponajprije država, preko svojih agencija i institucija mora uložiti dodatan napor u uklanjanje tzv. uskih grla. Vedriš je kazao i to da tzv. uska grla za ulaganja jesu zakoni i propisi te njihova usklađenost, nedostatak stručne radne snage i na trećem mjestu kvaliteta infrastrukture, porezi i slično. Dodao je to da nije dovoljno ukloniti jednu prepreku, već treba sinergijski djelovati prema svima kako bi se stvorilo dobro poslovno okružje. Po njemu je interes za ulaganja u Hrvatsku porastao zbog članstva u EU-u, činjenice što su investicije ostvarene u širem krugu tranzicijskih zemalja koji je prihvatio prvi i drugi val investicija te zbog toga što je Hrvatska korak po korak stasala i pokazala da je zainteresirana za širi spektar ulaganja.

Na kraju svojega govora Vedriš je zaključio to da članstvo u Uniji čini Hrvatsku atraktivnijom te da Hrvatska treba zasukati rukave i učiniti ukupnu ulagačku klimu boljom da se može više i učinkovitije ulagati.

Detalj snimljen tijekom panel rasprave

U nastavku programa zamjenica zagrebačkoga gradonačelnika Olivera Majić istaknula je to da se u Zagrebu realizira više od 50 posto izravnih stranih ulaganja u Hrvatskoj. Kazala je to da se u Zagrebu ostvaruje i trećina hrvatskog BDP-a, što je po njoj dovoljan dokaz toga da je taj grad privlačna lokacija za ulaganja. Prema uglednome *Financial Timesu*, Zagreb je kategoriziran kao sedma destinacija prema troškovima ulaganja, a osma destinacija u kategoriji gradova budućnosti. Poput Vedriša i Majić misli da ulaganja u Hrvatsku desetljećima koče sporost administracije, pravni propisi te nedostatak odgovarajuće radne snage.

Analiza ulagačke destinacije

Vrlo aktivni sudionik konferencije bio je i urednik i televizijski voditelj Goran Milić, koji posjeduje dragocjeno međunarodno iskustvo pa je tom prigodom komentirao prezentacije i rasprave na konferenciji te u konačnici sažeo preporuke i objektivno procijenio ulagački imidž i mogućnosti Hrvatske. Milić misli kako je Hrvatska ostvarila znatan napredak u poboljšanju kvalitete života svojih građana jer su unaprijeđena mnoga područja i kako su do sada već ostvarena respektabilna ulaganja s realnom mogućnošću privlačenja interesa ključnih globalnih tvrtki. Članstvo u EU-u velika je prilika za do-

datna poboljšanja jer može pozitivno utjecati na poboljšanje ulagačke klime. U medijskome prostoru često prevladavaju negativno intonirani tonovi i loša atmosfera, što treba promijeniti isticanjem uspješnih primjera raznih ulagača, jer pozitivnih iskustava ne nedostaje.

Laurent Sessa, predstavnik francuskog fonda za ulaganja u energetske sektor *Akuo Energy*, istaknuo je to da je taj fond uložio 36 milijuna eura u elektranu na biomasu u Grubišnom Polju te u izgradnju velikog pogona za sušenje drvne građe. Sessa je rekao to da su Hrvatsku prepoznali kao plodnu zemlju za prave investicije, da su dobro primljeni i da su u Hrvatskoj zakoni na europskoj razini te dodao to da su investicije dugotrajni projekti pa je, na primjer, za provedbu investicije u Grubišnom Polju trebalo šest godina. Najavio je to da su njihova sljedeća ulaganja više vezana uz ekologiju i edukaciju na ekološke teme. Podsjetio je i na uloženi 76 milijuna eura u izgradnju vjetroparka u Ogorju.

Na konferenciji bio je i gradonačelnik Ivanca Milorad Batinić, koji je sudjelovao u radu glavnog panela na temu analize ulagačke destinacije. Batinić je na sudjelovanje pozvan sa zamolbom da u sklopu rasprave predstavi Grad Ivanec kao primjer dobre prakse te da iznese iskustva gradske uprave u dugogodišnjemu radu na brendiranju Ivanca kao *business friendly* sredine, s obzirom na to da je Ivanec dvostruki dobitnik nagrade *Financial Timesa* za svoje poslovne strategije i jedini recertificirani grad u Hrvatskoj u međunarodnome projektu BFC (*Business Friendly Certification*).

U radu glavnog panela, koji je vodio novinar HRT-a Mislav Togonal, a na kojemu je uvodno predavanje održao prof. dr. sc. Mladen Vedriš, sudjelovali su i predstavnici Hrvatske zajednice županija, veleposlanstava Kine i Finske i druge osobe iz poslovnog i političkog života Hrvatske. Vedrana Jelušić Kašić iz tvrtke *Deloitte* istaknula je to da su važna ulaganja iz privatnoga, ali i iz javnoga sektora. Najava velikih investicija u vodnome i komunalnome gospodarstvu vrlo je ohrabrujuća. Potrebno je mobilizirati sve potencijale i potaknuti zainteresirane subjekte na

ulaganja, pri čemu je usklađivanje zakonodavstva i prostornoga planiranja temeljni regulatorni preduvjet. Neosporno je to kako će neki sektori poput turizma ili IT industrije biti predvodnici ulagačkoga interesa, ali znatna ulaganja moguća su i u energetici te u prehrambenoj, drvnoj ili tekstilnoj industriji, koje su već sada važan generator zapošljavanja i izvoza.

Zaključak konferencije

Glavni zaključak konferencije bio je taj da je poboljšanje ulagačke klime u Hrvatskoj u interesu svih, a ne samo investitora. Investicijska klima u Hrvatskoj bolja je nego prije, ali i dalje je previše prepreka ubrzanju investicija, i to ponajprije onih administrativnih.

Od 2000. pa sve do svjetske ekonomske i financijske krize Hrvatska je bilježila stalan rast inozemnih ulaganja koji je 2007. dosegnuo tri milijarde i 200 milijuna eura. Nakon što je 2008. svjetska ekonomija potonula u recesiju, inozemna ulaganja u Hrvatskoj pala su na 800 milijuna dolara i do danas se nisu vratila na predrecesijske razine.

Ipak, prema podacima Udruge inozemnih investitora u Hrvatskoj (FIC), od 2014. Hrvatska privlači između jedne i dvije

Dio predavača na skupu

milijarde eura stranih ulaganja na godinu, što ukazuje na kakav-takav oporavak. No, hrvatski udio stranih ulaganja u BDP-u, prema istome izvoru, manji je za jedan posto od prosječnog udjela zemalja srednje i jugoistočne Europe, što ukazuje na zaostajanje za usporedivim gospodarstvima. Računica FIC-a uključuje vlasnička ulaganja stranaca u Hrvatsku, zadržanu dobit i ostala ulaganja.

Kroz panelne rasprave sudionici su pohvalili treći krug porezne reforme, zaključivši to da je investicijska klima nešto bolja nego prije, ali su istaknuli i dva naj-

veća problema ulaganja u Hrvatskoj: manjak radne snage te sporu i neučinkovitu administraciju. Takozvana uska grla za ulaganja jesu zakoni i propisi te njihova usklađenost. Zato treba stvoriti dinamičnu ulagačku platformu koja mnogobrojnim domaćim i vanjskim dionicima može stvoriti mogućnosti za predstavljanje konkretnih ulagačkih projekata. U skladu s time treba raspraviti dodatne mogućnosti za promjenu investicijskog okružja, jer investicije se ne događaju, nego se stvaraju, i to u organiziranome i profesionalno vođenome okružju.